

Problema 1. Fie n un număr natural astfel încât $3^n + 3^{n+1} + \dots + 3^{2n}$ să fie pătrat perfect. Demonstrați că n este multiplu de 4.

Olimpiadă Estonia

Soluție:

Deoarece exponentul lui 3 în descompunerea în factori primi a unui pătrat perfect trebuie să fie un număr par, iar $3^n + 3^{n+1} + \dots + 3^{2n} = 3^n(1 + 3 + \dots + 3^n)$ este divizibil cu 3^n dar nu și cu 3^{n+1} , deducem că n trebuie să fie par. Fie $n = 2m$, $m \in \mathbb{N}$. Atunci condiția din enunț revine la $1 + 3 + \dots + 3^{2m}$ - pătrat perfect.

Dar $1 + 3 + 3^2 + \dots + 3^{2m} = 1 + 3(1 + 3) + 3^3(1 + 3) + \dots + 3^{2m-1}(1 + 3) = 1 + 12(1 + 9 + 9^2 + \dots + 9^{m-1})$.

Dacă m este impar, atunci în paranteză avem o sumă constând dintr-un număr impar de termeni impari, deci suma este impară. Atunci $1 + 3 + 3^2 + \dots + 3^{2m} = 1 + 12(M_2 + 1) = M_8 + 5$. Ori se știe că un pătrat perfect nu poate da restul 5 la împărțirea cu 8 (pătratul unui număr impar, $2k+1$, este $(2k+1)^2 = 4k(k+1)+1 = M_8 + 1$ deoarece $k(k+1)$ este mereu număr par), prin urmare, dacă m este impar, $1 + 3 + 3^2 + \dots + 3^{2m}$ nu este pătrat perfect.

Deducem că m trebuie să fie par, adică $n = 2m$ trebuie să fie multiplu de 4.

Altă finalizare: Putem demonstra că $1 + 3 + 3^2 + \dots + 3^{2m}$ nu este pătrat perfect dacă m este impar și făcând o analiză modulo 5, sau cu ultima cifră: deoarece $1 + 3 + 3^2 + 3^3 = 40$ are ultima cifră 0, grupând termenii câte 4, avem că suma termenilor în fiecare grup complet are ultima cifră 0. Dacă $m = 2j + 1$ este impar, suma are $2m+1 = 4j+3$ termeni, deci vom avea j grupe complete cu câte 4 termeni și încă un grup incomplet, de trei termeni, de exemplu la început: $1 + 3 + 3^2 = 13$ are ultima cifră 3, deci $1 + 3 + 3^2 + \dots + 3^{2m}$ are ultima cifră 3 dacă m este impar. Se știe că un număr care are ultima cifră 3 nu poate fi pătrat perfect, de unde concluzia.